

The Observatory
for the Protection
of Human Rights Defenders

برنامه نظارت بر حمایت از مدافعان حقوق بشر

قدراسیون بین المللی جامعه های حقوق بشر & سازمان جهانی مبارزه با شکنجه

افغانستان: تهاجم به جامعه‌ی مدنی و مدافعان حقوق بشر تشدید شده است

پاریس - ژنو، ۴ مارس ۲۰۲۱ - وضعیت مدافعان حقوق بشر و روزنامه‌نگاران در افغانستان در بیش از ۵ ماه گذشته به شدت بدتر شده است. گزارش‌هایی درباره‌ی قتل هدفمند دست‌کم ۱۴ تن و آزار مداوم دیگران منتشر شده است. برنامه‌ی نظارت بر حمایت از مدافعان حقوق بشر (فدراسیون بین‌المللی جامعه‌های حقوق بشر - سازمان جهانی مبارزه با شکنجه) نگرانی عمیق خود را از این روند ناراحت کننده ابراز می‌کند و از دولت‌مردان افغانستان می‌خواهد پایانی برای این قتل‌ها، حمله‌ها و آزارها علیه جامعه‌ی مدنی در این کشور بیابند.

در حالیکه مذاکرات بین دولت افغانستان و طالبان از ۱۲ سپتامبر ۲۰۲۰ در دوحه (قطر) برای رسیدن به توافق صلح در جریان بوده است، وضعیت جامعه‌ی مدنی در این کشور به سرعت رو به وخامت رفته است. در گزارشی که هیئت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما) در تاریخ ۱۵ فبروری ۲۰۲۱ منتشر کرد، نماینده‌ی ویژه‌ی دبیر کل سازمان ملل متحد در مورد افغانستان خانم دبورا لیونز به شدت ابراز تاسف کرد:

«نظر مدافعان حقوق بشر و رسانه‌ها برای هر جامعه‌ی باز و آبرومند حیاتی است. در شرایطی که گفت‌وگو و پایان دادن به درگیری از طریق مذاکرات و مصالحه‌ی سیاسی باید مد نظر قرار گیرد، به جای این که صدای مدافعان حقوق بشر و رسانه‌ها خاموش شود، شنیدن نظر آنها ضروری تر از همیشه است.»

از زمان آغاز گفتگوهای صلح، دست‌کم ۱۴ روزنامه‌نگار و مدافع حقوق بشر به دست افراد مسلح ناشناس یا با مواد منفجره به قتل رسیده‌اند:

- **سید حیدر هاشمی**، مدافع حقوق بشر و مهندس، در تاریخ ۲ اکتبر ۲۰۲۰ در پل عالم، مرکز ولایت لوگر، هدف مرمی (گلوله‌ی) افراد مسلح ناشناس قرار گرفت و کشته شد.

- **یما سیاوش**، مجری سرشناس پیشین تلویزیون طلوع، با انفجار مواد منفجره که به خودروی او وصل شده بود در تاریخ ۷ نوامبر ۲۰۲۰ در کابل کشته شد. **احمدالله انس**، معاون بانک مرکزی افغانستان و **امین‌الله رضایی**، راننده‌ی آنها نیز در این انفجار کشته شدند.

- **الیاس دایی**، خبرنگار رادیو آزادی که درگیری‌ها در ولایت هلمند را مورد پوشش قرار می‌داد، در تاریخ ۱۲ نوامبر ۲۰۲۰ در انفجاری در جنوب ولایت هلمند کشته شد. به گزارش انجمن ژورنالستان آزاد افغانستان (AIJA) او با انفجار مواد منفجره وصل شده به خودروی وی کشته شد.

The Observatory
for the Protection
of Human Rights Defenders

برنامه نظارت بر حمایت از مدافعان حقوق بشر

قداسیون بین المللی جامعه های حقوق بشر & سازمان جهانی مبارزه با شکنجه

– **ملالی میوند**، روزنامه نگار و فعال حقوق زنان و کودکان که برای رادیو و تلویزیون انعکاس کار می‌کرد، در تاریخ ۱۰ دسامبر ۲۰۲۰ در راه محل کار خود در جلال آباد در ولایت ننگرهار هدف گلوله مهاجمان به خودروی او قرار گرفت و کشته شد. راننده‌ی او **محمد ظاهر** نیز در این حمله به قتل رسید. حکومت اسلامی (داعش) مسئولیت این حمله را به عهده گرفت. مادر او که فعال تحصیل زنان بود، چند سال پیش به دست مردان مسلح ناشناس کشته شده بود.

– **رحمت الله نیکزاد**، عکاس روزنامه نگار آزاد پرسابقه که برای الجزیره و آسوشیندپرس کار کرده و رئیس اتحادیه‌ی روزنامه‌نگاران غزنی بود، در تاریخ ۲۳ دسامبر ۲۰۲۰ در راه مسجد محل در غزنی هدف مهاجمان ناشناس قرار گرفت و کشته شد.

– **یوسف رشید**، رئیس اجرایی موسسه انتخابات آزاد و عادلانه افغانستان (FEFA) در تاریخ ۲۳ دسامبر ۲۰۲۰ در ناحیه‌ی تنی‌کوت کابل به ضرب گلوله کشته شد. راننده‌ی او در این تیراندازی زخمی شد.

– **فرشته کوهستانی**، مدافع حقوق زنان و مشاور پیشین ولایت، در تاریخ ۲۴ دسامبر ۲۰۲۰ در ولایت کاپیسا هدف موتور سواران ناشناس قرار گرفت و کشته شد. برادر او شهرام کوهستانی نیز در این حمله به قتل رسید.

– **جسد عابد جاهد**، فعال حقوق مدنی در بغلان و عضو رهبری شورای سراسری هزاره‌های اهل سنت افغانستان در تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۲۰ در منطقه‌ی بوستان کابل با آثار گلوله بر روی بدن او پیدا شد. او به تازگی به آن محل نقل مکان کرده بود.

– **بسم‌الله عادل ایماق**، روزنامه‌نگار و سردبیر رادیو صدای غور و مدافع حقوق بشر، عصر روز ۱ جنوری ۲۰۲۱ در نزدیکی شهر فیروزکوه مرکز ولایت غور، هدف گلوله‌ی افراد ناشناس قرار گرفت و کشته شد. پدر، خواهر و برادرزاده او شب ۲۶ جنوری ۲۰۲۱ در خانه‌ی خود به دست افراد مسلح ناشناس کشته شدند. این افراد دو عضو دیگر خانواده‌ی او را ربودند.

– **عادل ننگ**، فعال جامعه‌ی مدنی از ولایت پکتیا، در تاریخ ۲۱ جنوری ۲۰۲۱ در گردز هدف گلوله‌ی افراد مسلح ناشناس قرار گرفت و کشته شد.

– **مرسل وحیدی**، **سعدیه سادات** و **شهناز رووفی**، سه تن از کارکنان رادیو و تلویزیون انعکاس در تاریخ ۲۵ جنوری ۲۰۲۱ در راه خانه در جلال آباد در ولایت ننگرهار، به ضرب گلوله‌ی افراد مسلح ناشناس کشته شدند. حکومت اسلامی داعش مسئولیت حمله را به عهده گرفت.

The Observatory
for the Protection
of Human Rights Defenders

برنامه نظارت بر حمایت از مدافعان حقوق بشر

قدراسیون بین المللی جامعه های حقوق بشر & سازمان جهانی مبارزه با شکنجه

– علاوه بر اینها، دو تن از زنان قاضی ستره محکمه (دیوان عالی کشور) در تاریخ ۱۷ جنوری ۲۰۲۱ در حمله به خودروی آنها در راه محل کار خود در کابل به ضرب گلوله کشته شدند. [۱]

تا این تاریخ، به جز قاتلان ملالی میوند، مرسل وحیدی، سعدیه سادات و شهناز روفی، هنوز کسی مسئولیت این قتل‌های هدفمند را به عهده نگرفته است. مسئولان این اقدام‌ها هنوز ناشناس هستند، با وجود اینکه مقام‌های امنیتی دستگیری مظنونان در بعضی از این حمله‌ها را اعلام کرده‌اند.

علاوه بر این قتل‌های هدفمند، جامعه‌ی مدنی افغانستان به شدت در خطر حمله‌های بیشتر، آزار و تهدید قرار دارد. گفته می‌شود که چندین لیست حاوی نام‌های فعالان جامعه‌ی مدنی که هدف قتل قرار دارند، شامل جزئیاتی درباره پست و محل کار آنها، در کشور در گردش است. گرچه منشاء این لیست‌ها ناروشن است، نام‌های بسیاری از شخصیت‌های جامعه مدنی و از جمله مدافعان حقوق بشر در آنها قرار دارد.

حمله‌های هدفمند بالا و به اصطلاح «لیست‌های قتل» تاثیر نگران کننده‌ای بر جامعه‌ی مدنی دارند و دلیل دیگری بر ناامنی حاکم در سراسر جامعه به شمار می‌روند.

برنامه‌ی نظارت نگرانی عمیق خود را ابراز می‌کند و قتل‌های هدفمند اخیر و آزار مداوم فعالان جامعه‌ی مدنی و مدافعان حقوق بشر را در افغانستان محکوم می‌کند.

برنامه‌ی نظارت یادآوری می‌کند که دولت افغانستان در حمایت از مردم ملکی (غیرنظامی) دارای مسئولیت اساسی است. در این زمینه، برنامه‌ی نظارت فراخوان خود به مقام‌های افغانستان را برای تحقیق در مورد هر یک از موارد بالا و توقف چرخه‌ی معافیت از مجازات تکرار می‌کند. برنامه‌ی نظارت از دولت‌مردان می‌خواهد که پایانی برای حمله‌های مکرر و هدفمند و اقدام‌های آزاردهنده علیه مدافعان حقوق بشر، روزنامه نگاران و اعضای جامعه مدنی در این کشور بیابند.

برنامه‌ی نظارت جامعه‌ی بین‌المللی همکار افغانستان را فرا می‌خواند که در مجامع دوجانبه و چندجانبه از دولت افغانستان بخواهند تا کلیه‌ی اقدام‌های لازم برای جلوگیری از حمله‌های بیشتر به اعضای جامعه مدنی و دستیابی به صلح در کشور را در دست بگیرد.

The Observatory
for the Protection
of Human Rights Defenders

برنامه نظارت بر حمایت از مدافعان حقوق بشر

فدراسیون بین‌المللی جامعه‌های حقوق بشر & سازمان جهانی مبارزه با شکنجه

[۱] برنامه‌ی نظارت در اوایل سال ۲۰۲۰ چندین مورد دیگر از قتل‌های هدف‌مند مدافعان حقوق بشر، از جمله ابراهیم عبرت، فاطمه خلیل، جاوید فولاد، عصمت‌الله سلام و نجیب‌الله خاکسار را ثبت کرد.

برنامه‌ی نظارت بر حمایت از مدافعان حقوق بشر (The Observatory (FIDH-OMCT)) در سال ۱۹۹۷ به صورت برنامه‌ی مشترک فدراسیون بین‌المللی جامعه‌های حقوق بشر و سازمان جهانی مبارزه با شکنجه ایجاد شد. هدف این برنامه مداخله در موارد سرکوب مدافعان حقوق بشر، جلوگیری از این سرکوب و چاره‌جویی در باره آن است. سازمان جهانی مبارزه با شکنجه و فدراسیون بین‌المللی جامعه‌های حقوق بشر هر دو از اعضای ProtectDefenders.eu هستند که سازوکار مدافعان حقوق بشر در اتحادیه‌ی اروپاست و جامعه‌ی مدنی بین‌المللی آن را برپا کرده است.